

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Buly. Regale Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 360 Lel.
Fél évre ... 180 Lel.
Negyed évre ... 90 Lel.
Havonta ... 30 Lel.

Művelődési díjazás szerinti
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Tavaszi por.

Vannak olyan városi ügyek, amik minden látszólagos jelentéktelenségük mellett is önmagukban rejtik a legnagyobb problémát. Aradon tgy lehulló vakolat mögött már újságcikkek százai riportoztak a város talajának és a talaj bizonyára misztikus összetételének okairól és következményeiről és ha egy pinceablakon beömlik az esővíz, már a város súlyedésének katasztrófális bekövetkezéséről lehet tartani. (!) Így van valahogy — de jóval több reálitással és megalapozottsággal — az aradi por kérdése is. Ez a város, hogy egy régi, de itt nagyon kínálózkodó mondással éljünk, abban egészen vezető helyet érdemelt ki magának, hogy télen nagyon hideg van, nyáron nagyon meleg van; illetve, ősszel nagy a sár, tavasszal és nyáron elviselhetetlen a por. Por és sárváros ma Arad, az egykori aszfaltváros. Az évszakok szerint váltakozó 'termométernak megfelelően Aradon egészen megfelelő termékel tapasztalható maguknak az évszakoknak is.

A tavaszi korzó felett már három napja, amióta a rügybe pattanó évszak kibomlott, hatalmas ködréteg kavargó alkonyatkor. Ez a ködréteg porból lett és perrá leszen a sétáló közönség tüdejében is. Egészen hiábavaló dolog lenne, ezt a réteget egy új típusú repülőgéppel, bizonyos magaslati távlatból figyelemmel kíséreni. A dolog úgy áll, hogy a réteg vastagsága éppen eléggé masszív ah-

hoz, hogy alulról is észrevegyék. Sőt elég tartalmas ahhoz is, hogy a sétáló közönség maga is észrevegye — és szívja tovább a tüdejére. A tavaszi korzó pormoszkját meddő kísérlet lenne feltalálni.

Sőt meddő kísérlet lenne hivatkozni a statisztikára, amely megdöbbentő és kétségbeejtő számokkal bizonyítja, hogy hány ember pusztul el itt t. b. c.-ben; s hogy a csecsemőkortól a tíz éves korig hány fejlődő emberpalántát ragad el a sárga és köhögős Halál. Eszünkbe jut az öreg, önmagával és a világgal meghasonlott Schuster Henrik dr., aki fiatal orvos praxisának kezdetén már bacillusvárosnak deklarálta Aradot és aki, ha sétálni akart, vagy jó levegő után vágyakozott, kilovagolt a váralléba. Bent a városban nem volt vízvezeték, a nyári fülledt hőség ernyezt és beteg emberpalánták egész seregét ragadta el a legkülönbözőbb járványos betegségek miazmáiban. Sőt! A tüdővész mellett a legtöbb babért az a hastífusz-járvány aratta, amelynek közvetlen oka a portól és piszoktól és idegen anyagoktól megfertőzött élelmiszer volt. Ilyen viszonyok között kezdte meg a tisztító-tűz és a profétai hivatottság jegyében higiénikus munkáját a még ma is csöndes visszavonulásban élő Schuster Henrik dr. és hogy Arad ma már mégis valamivel közelebb jutott a higiéna-hoz, az ő érdeme.

Közelebb jutott, de még nincs ott. Sőt vannak közelségek, amik még mindig távolság számba me-

hetnek. Ilyen közelség van Arad és a városi higiénia között. Az aradi portómegek és sárrétegek tanulsága a halálozási arányszámokban szigorúan le van szögezve. A locsolókocsik mobilizációja aktuális már most, márciusban. Tul kell tenni magukat a köztisztaság városi intézőinek azon a régi paragrafuson, amely bizonyos dátumok

hoz köti a fűtést (novembertől februárig) és bizonyos határidőkhöz a locsolást. Víz még van és a víz-dől is elég magas ahhoz, hogy a város közönsége ezért az adózásért legalább pormentes levegőt szivhasson. Egváltalában, ha semmi mást, levegőt és lélegzetet legyen szabad venni. De tisztátl hogy fellélekzeni lehessen!

Megszavazták az alkotmányreformot.

(A zsidók honosítása.)

Bucurestből jelentik: A kamara tegnap délutáni ülésén megszavazták az alkotmányreform hátralevő szakaszait. Elfogadták a zsidók, honosítására vonatkozó 133 szakaszt is, amelyhez Torga szolt hozzá és mellette beszélt. Ez után az elnök újból névszerűt szavazást rendelt el, amelynek eredménye az volt, hogy 262 szavazattal 8 ellenében a kamara részleteiben is megszavazta az alkotmányreform javaslatot. Az elnök konstatalta, hogy a szükséges két harmad többség megvan.

A szavazást ennek dacára is folytatták. Az eredmény kihirdetése után Bratianu miniszterelnök köszönetet mondott a kamarának a kormány nevében.

Az ülés ezután véget ért.

BUDAPESTI LEVEL.

A jósnő.

Ma a legnépszerűbb pesti figura: a jósnő. Valamikor a cseléd-lány és kispolgári nő hiszékeny lelkének oldotta meg a jósnő a sáisi fátyol bogait és teregette ki a kopott kártyalapok figuráiból és a keményre dolgozott tenyerek árkaiból a titokzatos jövőndőt. Ez a hajdani jósnő nem volt komplikált lélek és a jövő méhében csirázó misztériumok az ő keze alatt derűsen ártatlan és gyermekien biztató formákban jelentkeztek. Levél áll a házhoz, egy barna szemű fiatal-ember küldi: biztos a házasság. Piros sziv jött ki a kártyán; valaki nagyon vágyódik a kisasszony után. Ez is világos, hol az az Éva lánya, aki ezt el nem hiszi. Szomorúság. Valaki meghal, de aztán minden jóra fordul. Mert nem öröm az élet, ha egy kis öröm nem tartja. A fő, hogy: de aztán minden jóra fordul. Ilyen és hasonló

szegényes skálájú, de jó indulattal telt hangja volt az egykori jósnőnek, aki a kis cseléd-lányok, munkások és kispolgári hajadonok szerelmes szívére halkán permetezte a beteljesedő szerelem ígérését.

Ma már a cseléd-lányok, a munkások és kispolgári hajadonok mással vannak elfoglalva. A szerelemnél jóval súlyosabb problémákkal kell számolniuk. A kórházak és éléskamrák harcterületekké változtak át, hol kemény tusákból mentik át a mindennapi életet.

De azért a jósnők nem hálnak éhen. Csak a tömött bagollyal súlyosított, kopott külvárosi szobák enteriőre változott át selyem tapétás, tömjénnel vegyes parfüm, illatu, halk eleganciájú belvárosi szalonokká, hol metszett csillárok ezüstje és misztikus színekre árnyékoló villanyámpolnák alatt a bársonyok, selymek és szőrmék asszonyai vásárolják a — jövőt. De itt a jósnő sem a régi már. A tisztas és abszolút tudatlanság ra-

vaszka, mesterasszonyos külseiti sybillák helyét a főkéletes intelligenciájú, fölényes modoru, kissé tudalékos jósnő vette át, aki lelki effektusokkal és az okkult tudományok eszközeivel dolgozik a kártya és tenyérolvasás helyett.

Egy-egy ilyen modern jósnő lákása előtt időnkint, autó áll autó mellett; magánfogatók és számolatlan gummiterekük bőven ontják az előkelő asszonykifenseket, akik egymásnak adják a kilincselés és hozzák a kisebb, nagyobb lelki válságok és százféle tudni szeretniem könnyebb és nehezebb batyuját, hogy imponáló összegek fejében megkönnyebbülten hagyják ott a rejtelmes szobák homályában.

Egy ilyen Sarkantyú-utcai szentélybe sikerült a napokban bejutnom. A fekötelező modoru jósnőt bár az első percekben idegenkedve fogadott, sikerült megszólaltatnom.

Sokát és szapora hangszólyal

beszél magáról és a tudományáról. Katonatiszt özvegye. Sokat szerepelt spirítiszta estélyeken, mint médium. Teljes éber állapotban is vannak látomásai és a tenyehébb lelki energia kifejtése már olyan erős feszültséget idéz nála elő, hogy transzá esik és ilvenkor kapcsolatot talál a legkülönbözőbb pozíciójú lelkek fluidumjaival. — Már több ízben érintkezésben volt ily módon Helne, Don Juan, Ferrarica, Sforza herceg és a Borgiák lelkeivel.

Kliensei a legjobban szívesen röri asszonyaitól kerülnék ki. Természetesen — teszi hozzá finom mosollyal — a legtöbbben szivügyekben keresik föl, de vannak elegenden kiköt súlyos lelki válságok, gyógyíthatatlan betegség és komoly családi viszonyok kényszerítenek hozzá. — Vannak, akiket belpolitikai és külügyi jövőndör érdekelnek, sőt akad egy olyan is, aki azt szeretné volna tudni, mikor hal meg ismét Denta.

Idegen-üldözés Németországban

(Üres szállodák és üres üzletek. — „Ne menjetek Berlinbe.” — „Esküvőhöz nem kell rokonság.”)

Az *Aradi Közlöny* berlini tudósítójától.) Ugy látszik, a berlini idegenforgalom utolsó óráit éli. A múlt évben még „Berlin kiárusításáról” beszéltek, ma, amikor sikerült kiüldözni az idegeneket, sokan nem bánják, ha új fejezete kezdődne a dollárhause-nak. Igen ám, de kicsit nehéz dolog a külföldieknek, egy kalap alatt „terhes idegeneknek” és „jó fejős teheneknek” felfogni. Mert a fejős gazda: a berlini magisztrátus, csak a lakás után 80 százalékot vetett ki az idegenekre. Nem csoda tehát, hogy a szállodák, kicsik és nagyok egyaránt, üresen tólonganak és a Leipziger- és Friedrichstrasse üzletei, hol főként külföldiek vásároltak, olyan minimális forgalmat csinálnak, amilyenre öreg kereskedők nem emlékeznek.

Bizonyos, hogy sok oka van az idegenek távozásának: egyik oka például a dollár esése, de hogy a 80 százalékos lakásadózás — hogy úgy mondjam — koporsóség volt az idegenforgalom temetésénél, azt számtalan tény bizonyítja. Az addó körüli vita nem egyszer verekedésig fokozódott a szállodákban és nem egy idegen fogcsikorgatva, mint engesztelhetetlen ellenség hagyta el Berlint.

Mindazok előtt, akik a háború után felismerték az idegenforgalom nagy jelentőségét, örökre érthetetlen marad a német hatóságok taktikája az idegenekkel szemben. Nem is régen volt, amikor a hatóságok és az érdekelt körök valósággal türelmetlenül várták az előre beigért idegen-áradat megkezdődését. És amint ez bekövetkezett, Németország kizsákmányolásáról kezdtek beszélni, holott a

No és. — kérdeztem lelkesen — az ön fulvilági tudósítói mind ezekre pontos és szakszerű felvilágosítással szolgálnak? ...

— Nem egészen így van — válaszolt kényszeredetten. Amikor transba kerülök ... és itt egy negyedórnyi magyarázat következteltitüzdelve mindenféle spiritalista terminus technikussal. Egyszerre csak a szempillái gyanusan megremegtek és az arcuk enyhén megrevedésbe kezdtek átmenni.

Megijedtem. Ez a nő itt rögtön transba vándorol és valamelyik Borgia szellemével kezd végnélküli flörtölésbe, én pedig itt ... Fölálltam. Erre a trans-előállapot is rögtön megszűnt. Megköszöntem az értékes és élvezetes percekért és ajánlottam magam.

Már az ajtónál voltam, mikor utánam szólt. Nézzé kedves barátom — és melegen nézett a szemembe — maga újságíró, nem tudna valami jó börszöveget bejósolni ...

valóságban soha sem élenkült volna meg az üzleti élet az idegenek nélkül, akik hihetetlen összegeket hagytak Németországban. Érdekes, hogy Bajorországban, melynek ellenséges politikája a külfölddel szemben mindenütt ismeretes, ugyanebben az időben a 30 százalékos szállásadót 25, majd 20 százalékra szállították le.

És ennek a szűklátású politikának, mely jó adóalanyokat és jójósteheneket látott csak az idebenekben és nem vette észre azt a fontos tény, hogy az idegenforgalom milyen nagy szerepet játszik, hogy a nemzetek újra megértsek és megszeressék egymást, lassan mutatkoznak kezdenek a következményei. Angliában és Amerikában ez év kezdete óta széleskörű propaganda folyik, hogy elriasszák az utazókat a Németországba való utazástól. A francia államok, Calais és Páris között — ahogy a lapok írják — nagy plakátokat ragasztottak ki, melyek a következő felhívást tartalmazzák az Európába utazó angolokhoz és amerikaiakhoz:

— Ne menjetek Németországba! A németek kiszípoloznak benneteket és dupla árakat kell fizetnetek mindenért! Franciaországban nincsenek külön árak a külföldiek részére!

Tehát nemcsak a Ruhr-vidék megszállása az oka annak, hogy a nyugati államok lakói nem jönnek Németországba. Mert ez vajmi keveset érdeklí a dánokat és svédeket, akik azelőtt tömegesen látogatták Berlint. Még érthetlenebb az a makacsság, ahogy a német hatóságok kitartanak még ma is ezen politikájuk mellett, ha meggondoljuk, hogy a külföldiek már egyáltalán nem szorulnak rá arra, hogy a jó valutaviszonyok miatt Németországban töltsék el idejüket. Ma, amikor összehasonlítások alapján, Karlsbadban egyáltalán nem él drágábban, mint egy német fürdőben és Merán is alig valamivel kerül többre. — És ehhez még hozzájárul az, hogy ebben a hónapban még jobban megszigorították külföldiek számára a beutazási engedélyt, úgy, hogy a kik üzleti ügyben akarnak Németországba utazni, azoknak is majdnem lehetetlen megszerezni ezt az engedélyt.

Két jellemző eset: Közismert bécsi szokások kértek beutazási engedélyt a németországi löversenyekre, ahová szerződéseik szolgáltatták. És a bécsi konzulátus azzal a neveléses okkal utasította el őket, hogy Németországban elég szokás van, nincs szükség tehát külföldiekre.

A másik eset a következő: Egy keletnémetországi porosz nőül

vesz egy osztrák leányt és kéri a hatóságot, hogy az esküvőre beutazási engedélyt adjon Berlinbe menyasszonya rokonainak. A hatóság ezt a rövid, de velős választ adta:

— Az esküvőhöz kizárólag a menyasszony szükségeltetik.

Ilyen módon akadályozzák meg a németek Németország ugynevezett „kizsákmányolását.”

És újabban azokat az idegeneket is kikezdi, akik évek óta Németországban laknak, valami rosszul fizetett állásban tengődnek és 20 százalék jövedelmi adót fizetnek az után a száraz kenyér után, amit a német állam nyújt nekik.

A francia nő milliója.

(Egy ál-banktisztviselő szélhámosága.)

Budapestről jelentik: Tegnap délbem megjelent a főkapitányságon egy Fernand Degoud nevű francia hölgy és előadta, hogy egy Székely Miklós Dénes nevű fiatalember furfangos módon ellopt tőle egymillióhatszáz ezer koronát. Fernand Degoud egy párisi posztókereskedő cég megbízásából néhány hónapja Budapesten tartózkodik. Egyik belvárosi kávéházban megismerkedett egy fiatalemberrel, aki Székely Miklós Dénes néven mutatkozott be és egy nagy bank tisztviselőjének mondta magát. Beszélgetés során a tőzsdejártásra terelődött a szó és Székely ajánlatot tett a hölgynek, hogy bankjánál a tőzsdei árfolyamon alul tudna értékpapírt vásárolni. Fernand Degoud kapott az ajánlaton és megbeszélte Székelyvel, hogy együtt elmennek a bankba megvenni az értékpapírokat. A megállapított helyen találkoztak is. Székely kocsit hozott, beültette a hölgyet is és a bank épülete elé hajtottak. Utközben Székely azt mondta, hogy helyesebb lesz, ha a pénzt a kocsiban ő veszi át és egyedül megy be a bankba a papírokért, mert ő, mint tisztviselő, sokkal hamarabb elintézi a dolgot. Ha Degoud asszony is bejönne a bankba, akkor nem lehet soron kívül elintézni az értékpapírvételt, mert a közönség zúgolódni kezd, ha észreveszi, hogy valakit protekciósan szolgálnak ki.

A francia hölgy hallgatott a „jó tanácsra” és átadott Székelynek egymillióhatszáz ezer koronát, hogy vegye meg a részvényeket. Székely a pénzt zsebre vágta, bement a bank épületébe, a hölgy pedig a kocsiban várta, míg visszajön. Jó másfélóra múlva Fernand Degoud aggódni kezdett, bement a bankba és rendkívül meglepődött, mikor érdeklődésére azt a választ kapta, hogy Székely Miklós Dénes nevű tisztviselője a banknak nincsen. Délután elment a kávéházba, ahol Székelyvel találkozni szokott, de a fiatalember nem jelentkezett. A hölgy most már megbizonyosodott, hogy szélhámmal volt dolga és megtette a följelentést a főkapitányságon. Valószínű, hogy az állítólagos Székely, aki megbízója szemeláttára ment be a bank kapuján, a váltóüzlet ajtaján ment ki az utcára. A detektívek elsősorban a váltóüzlet tisztviselőit hallgatták ki, hogy megállapítsák, ki volt az a bankhoz nem tartozó fiatalember, aki a hát

só ajtón keresztül és az iróasztalok között ment ki, amerre pedig csak a bank tisztviselői járhatnak.

Tanácskozások.

(Stinnes Rómában. — Tárgyal a berlini amerikai követ.)

Rómából táviratozzák: Stinnes az ismert német pénzügyes ma ideérkezett és tanácskozott a kereskedelmi kamarák nemzetközi kongresszusának több amerikai résztvevőjével. Nagyon fontosnak tulajdonítanak Gresch amerikai acélkirállyal folytatott tárgyalásainak, mert Grescht kihallgatáson fogadták az olasz király és Mussolini miniszterelnök is. A Messagero jelentése szerint Stinnes tanácskozást folytatott a francia delegáció vezetőjével is.

Berlinből táviratozzák: Houghoz amerikai nagykövet ma hozzászasan tanácskozott Rosenberg külügyminiszterrel. Ezzel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy a nagykövet és a külügyminiszter a német-francia kérdésben teendő közvetítő lépésekről tárgyaltak.

Londonból jelentik: Hamilton tábornok a Woolwich Clubban beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a népszövetség a legjobb példa arra, hogy hogyan lehet egy egyesülést a hiányos organizáció folytán téltenségre kárhoztatni. Szerinte az Északamerikai Egyesült Államok távolmaradása sokkal kevésbé káros, mint Németországnak a szövetségből való kizárása. Lloyd George nem tudta, hogy merre van Temesvár, akkor hogyan lehet a japánoktól azt kívánni, akik szintén tagjai a népszövetségnek, hogy érdeklődjenek a sziléziai kérdés iránt. Hangsúlyozta, hogy Európának tökéletes népszövetséggel kell bírnia, amelyben minden nép egyesül és előterjesztheti ügyét és nemzetközi döntést kérhet abban.

Berlinből táviratozzák: A szövetséges hatalmak szociálista parlamentjének kiküldöttjei ma befejezték a német szociáldemokrata pártvezetőséggel folytatott tanácskozást és elhatározták, hogy az értekezletet husvét után Párisban folytatotják, ahol végleges határozatot fognak hozni. A berlini megbeszéléseken meggyeztek abban, hogy minden szociálista erőnek össze kell fognia a német jóvátétel olyan megállapítására, hogy azzal biztosítsák Franciaország ujjaépítését. De számot vetnek egyszersmint Németország teljesítő képességével.

Londonból jelentik: Macdonald és Thomas munkásvezérek kedden Párisba utaznak, hogy résztvegyenek a francia és a belga szociálistákkal együtt a jóvátételi kérdés megvitatása ügyében folytatandó tanácskozásán a Berlinben tartott tárgyalások alapján.

OOOOOOOOOOOOOOOO

— Nagy szénhiány Franciaországban. Párisból táviratozzák: A Matin jelenti Lilleből, hogy Franciaország északi részében a szénhiány nagymértékben fokozódott, mert a szállítás igen nehézkesen halad a szállítóeszközök elégtelen volta miatt. Az üzemek nagy mértékben kénytelenek munkákat csökkenteni, ami sok munkás elbocsájtását teszi szükségessé.

Sarah Bernhardt. 1844-1923.

Párisból jelent a táviró, hogy az ábrándozó művészetnek, a színművészetnek ismét nagy gyászja van. A gyász az egész világra, mert aki meghalt, az a világ minden jelentősebb színpadán játszott már és neve mindenütt ismert volt. 79 éves volt most, amikor meghalt Sarah Bernhardt és még mindig játszott, sőt lapjelentések szerint amerikai turnéra készült. A távirat szerint tegnap este 8 órakor hunyta le örök álmra szemét Párisban a nagy művésznő. Érdekes, hogy mint sok nagy művész, ő sem sikerrel indult el a világ színházi közönségének meghódítására. Az anyja hollandi nő volt, az apja pedig elzászi francia zsidó. Az apja, akinek a nevét a művésznő sohasem viselte, megkereszteltette és zárdába adta nevelésre. A zárdát után a párisi színművész-konzervatóriumba került, melyet 1862-ben végzett el a tragikai jutalomdíj elnyerésével. Először a Comédie Française-ban lépett fel Racine „Iphigéniajában” és Seribe „Valériájában”, de olyan mérsékelt sikerrel, hogy nem szerződötték. Ekkor a Gymnase-hoz került, amelytől azonban szintén elment, mert csak teljesen jelentéktelen epizód szerepeket bíztak rá. Az Odeon akkori igazgatója, Duquesnel fedezte fel Sarah Bernhardt igaz tehetségét és szerződtette a színházához. Itt Moliere „Tudós nők” című vígjátékának Armande szerepében, azután a „Kean”-ban, a „Lear királyban” és a „Ruy Blasban” aratott olyan hatalmas sikereket, hogy az a Comédie Française, amely nem is olyan régen, mint jelenféltelen szerepekre szánt színésznőt sem akarta szerződtetni, most kapott rajta. Világra szóló hírnevét a „Sphinx”-ben és az „Idegen nő”-ben alapította meg. Ezekben a darabokban aratott sikerei után a művésznőt felvették a Comédie Française törzsrésztvevényesei közé ami pedig nagy szó volt. A művésznő tulszíkár alakja dacára vonzó megjelenésű volt, pedig sovány és hajlékony alakja távol állt attól, amit szépek szokás nevezni. Vörhenyes szőke, göndör haja volt és kifejezésteljes sötét-kék szemei. Legkiválóbb tulajdona azonban csodálatos szép organuma volt 1898 óta saját színháza is volt és abban lépett fel saját társulatával. Nagy érdeme, hogy ő ismertette meg a párisiakkal az idegen írók drámáit, így ő hozta divatba Párisban Südermann-t. A „Hamlet” címszerepét ő játszotta először, mint nő. Rostand „Sasfiók”-jának világhíre pedig anynyira az ő nevéhez fűződik, hogy a darab említésekor mindig rá gondolt mindenki. Sarah Bernhardt Budapesten is vendégszerepelt több ízben. Egyszer a Magyar Színházban a saját társulatával lépett föl. Bár a cionisták most a háború után maguknak akarták kisajátítani a művésznőt, mindenki úgy ismerte Sarah Bernhardtot, mint tulzóan sovén franciát.

Párisból táviratozzák: Sarah Bernhardt fiának, Morrisnak a karjai között hunyt el. Utolsó óráiban már állandóan öntudatlan volt és csendesen szunyadt el.

Amit a jobbkez ad — elveszi a bal.

— A városnak vissza kell vásárolnia kisajátított területét. —
Tisztviselőtelep a Veszthelyen. —

Az Aradi Közlöny tegnapi számában foglalkozott azzal a belfigy miniszteri rendelettel, amely Arad város terjeszkedésének és fejlődésének előmozdítására a város körül öt kilométer területet biztosít. Ennek a nagyfontosságú rendelkezésnek különös érdekessége az, hogy vele egyidejűleg egy másik rendelkezés is érkezett, amely kötelezi a várost, hogy 1925-ig bezárólag, azaz három éven belül tisztviselőtelepet építsen. Ez a két rendelkezésnek részleteit ma sikerült megismerünk, sulyosan érinti a város anyagi érdekeit. Az egyik rendelkezés úgy intézkedik, hogy az állam az öt kilométeres zónán belül is kisajátíthatja a város földjeit, csak nem adhatja át az igény jogosultságnak. A városnak a második rendelkezés értelmében rövidesen szüksége lesz ezekre a földekre. Ha az állam nem mentesíti ezeket a területeket a kisajátítás alól, a város kénytelen lesz a saját területét drága pénzért visszavásárolni.

A város vezetősége már kérte egyes területek mentesítését a kisajátítás alól.

Stinnes magyar lapokat vásárolt.

(Változások a magyar sajtó körében.)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A külföldi sajtóban már többször fölmerült az a hír, hogy Stinnesék Magyarországra is kiterjesztették érdekszférájukat és mint mindenütt, elsősorban itt is a publicisztika talajába eresztették le gyökereiket. A különféle, részben kalandos híresztelésekkel szemben most beavatott budapesti forrásból azt közlik, hogy a Stinnes-csoportnak — ha nem is közvetlenül — valóban sikerült irányító befolyást szereznie a magyar napilapra. Ezek az Ujság, a Világ, a Neues Pester Journal, a Magyarországi és a Friss Ujság.

A hatalmas sajtó-tranzakció az Angol-Magyar Bank égisze alatt folyt le, itt pedig tudvalevően az a Krausz Simon dikál, aki a meglehetősen reakciós, sőt antiszemita hajlandósága Stinnes Hugóval több ízben tárgyalt bizonyos gazdasági és pénzügyi összműködést illetően. Az Angol-Magyar-Stinnes érdekeltség megszerezte a kitűnően berendezett Globus-nyomdát, ahol a Világ-ot állítják elő és a Neues Pester Journal Vilmos császár-utl nyomdáját. A két nagy nyomda közös vezetés alá kerül, új gépeket szerez be, sőt már forog is az a nagyformátumú nyomó notációs, amely a Világ-nak a Pester Lloyd alakjában megjelenő példányait állítja elő. Az a terv, hogy később az Ujság-ot, a Magyarországi-ot és a Neues Pester Journalt is ilyen nagyobb, modernebb formában nyomtatják.

sajátítás alól, azonban erre vonatkozólag még nem történt döntés. A város most újabb kérelemmel fordul a belügyminiszteriumhoz, amelyben az öt kilométeres zónán belül eső összes városi földek mentesítését kéri a kisajátítás alól. A kérelem megfelelő nyomás és fontos indokokat mellékel, amelyeknek hatása remélhetőleg nem marad el.

A városi mérnök hivatal nagy szabású tervet dolgozott ki a veszthelyi mentén létesítendő tisztviselőtelepre vonatkozólag. Ezt a területet az agrárbizottság szintén kisajátította az állam részére. A telep az öt kilométeres zónán belül esik és a rendelkezés értelmében nem kerül felosztásra, azonban a város kénytelen lesz visszavásárolni, hogy a tisztviselőtelepet felépíthesse. Az aradi agrárbizottság figyelembe vette a város sulyos helyzetét, és tegnap helyszíni szemlét tartott a létesítendő tisztviselőtelep területén. A bizottság tagjai előterjesztést tesznek a miniszteriumhoz, hogy ezt a területet mentesítse a kisajátítás alól.

Érdekes a Friss-Ujság esete. Ezt a meglehetősen elhanyagolt néplapot évek óta hiába kínálták fünek-fának, most egyszerre kapós lett, mert Stinnesék is kinyújtották érte a kezüket. A Friss Ujsággal az a terv, hogy újra bevezetik az Alföld és a Dunántul magyar falvaiba. A Friss Ujság, mely a háború utolsó hónapjaiban is félmillió példányban kelt el, ma nagyon szegény „aufflagban”, alig harmincezerben jelenik meg, de az új érdekeltség vérmes reményeket fűz a lap szerencsés multjához és nevéhez.

A magyarországi sajtó életében egyéb mozgalmak is tapasztalhatók. A „Központi Sajtóállalat”, amely eleinte három napilapot dobott az utcára, deficitel küzd. A reggel megjelenő „Nemzeti Ujság”, amely teljesen Zichy János gróf konzervatív legitimista irányát szolgálja, valahogyan el tud vergődni. Az „Uj Nemzedék” körül azonban bajok vannak. A lap megjelenési ideje a lehető legszerencsétlenebb, mert a Magyar Hír lap után egy órával és az Est előtt ugyancsak egy órával kerül az utcára, tehát olyan időben, amikor a budapestiek már eléggé in formálva vannak a napi eseményekről. Ma már ott tart ez a déli ujság, hogy teljesen elszívja a Központi Sajtóállalat reggeli lapjának minden jövedelmét s azonnal föl folyton új tőkét igényel. — Ugyancsak bealkonyul az Uj Lapnak is, melyet egy keresztény érdekeltség végső erőfeszítéssel tart föl. Budapesten még pár száz példányt tud már csak elhelyezni.

Jézus élete.

(Aradi műkedvelők a színpadon.)

Az aradi katolikus gimnázium új épülete már tető alatt van és nem sokára teljesen elkészül. Arad város magyarsága megmutatta a dozatkészségét, amikor nyelve és kultúrája szorult segítségre és ennek adta tanujelét tegnap este és az előjelek szerint ma is, amikor zsúfolásig megtöltötte az aradi színházat. Az aradi Oltáregyesület hétfőn este nagyjelentőségű esemény színhelyévé avatta a színházat, annak méltatásába nem lehet a kritikus mérlegelő tekintetét magunkra öltetnünk, mely szavak és megértő lélek tudja csak értékelni azt a hatalmas teljesítményt, amit Arad város már több sikert megért műkedvelőinek szereplése jelentett. A legelső dicsőítő szó a rendezést illeti, amelyben a főérdem Lakatos Ottó dr. minorita házfőnöke. Már kilenc év előtt, 1914-ben megrendezte Lakatos Ottó műkedvelőkkel Jézus életének történetét a mai előadáshoz hasonló keretek között. A fejlődő színházi technika sok javulást eredményezett a kivitelben és Lakatos Ottó dr. kezében össze futó rendezés, amely 150—200 személyt mozgatót meg és igen sokakat többször is szerepeltetett, olyan hatalmas teljesítményt végzett, amely minden dicsőretet megérdemel. A művészeti rendezést Jakabffy Dezső az aradi városi színház főrendezője végezte és a rendezést megillető elismerésből méltán vehetik ki részüket Stenitzer Jenny, Haller Józsa, Sima Dezső és dr. Schweitzer József is, akik valamennyien fáradhatatlanul és odaadással buzgólkodtak az estély sikerén.

Jézus élete kétféle távolaból tökéletes fényességgel világít bele a mai emberek életébe és több mint hit, — tudás az, amellyel az Isten Fiának földi életét ismerjük. Ez volt a tegnap esti előadásnak is az alapfeltétele — mindenki előtt ismeretes dolgot mutatnak be és a különös esemény a bemutatás formájában volt. A világ legkiválóbb festőinek Krisztus képeit állították össze az előképek, amelyek mindegyike olyan sikerült volt, hogy többszörös taps ismételtette meg valamennyi látványt s nem tudjuk, hogy a „Betlehemben”, „Az utolsó vacsora”, „Krisztus Pilátus előtt”, „Golgotha” vagy a „Veronika kendője” című mondjuk hatásosabbnak a többinél. — Mert csak erről lehet szó, melyik volt hatásosabb, mert valamennyi kitűnően sikerült. Epp így a szereplők közül sem tudjuk, dr. Földes Béláné és Kiss Gézné és a többi Máriák közül a legszebbet kiválasztani és a többiek közül Lacza Endréné, Wittanschek Lajosné, Pallavicini Alfrédné grófnő, Roba Viorika, Angel Loli és Magda, Berecz Baba, Páskul Illi, Schill Anna, és Magda, Raiser Ihus, Szalay Alice, Helt Magda, Prohászka Elvira nevét jegyeztük fel, bár va valamennyi szereplőt ki kellene emelni.

A 19 képből álló műsor előtt és közben Nagy Orbán dr., mint remete kiváló szónoki készséggel, és erős orgánmának hatalmas lendületével adta elő Bán Aladár után Irt Jézus élete című költeményt, amely az egyes jeleneteket bekonferálta.

Az egyes résztvevőkkel külön-külön foglalkozni, nagyon hosszú-

ra nyulna, így csak felsoroljuk az egyes képek személyeit. 1. Az *angyal üdvözlés* (Dure Gusztáv képe): Mária: Kiss Gézáne, angyal Robu Viozika. 2. *Bethlehemben* (Coreggia képe.) Mária: dr. Földes Béláné, pásztorok stb.: Angel Magda, Baross Katinka, Bauer Magda, Beregszászy Ilonka és Mancsi, Königsdorfer Böske és Stefi, Lészay Duci, Neidenbach Margit, Risztó Lujza, Szablóczky Magda, Szirmay Elza Husovszky József, Sima Antal és Taraba Tivadar. 3. *A szent család*. (Hoffmann képe.) Mária: Kiss Gézáne, Szent József: Husovszky József, kis Jézus: Beregszászy Ferike.

4. *A 12 éves Jézus a templomban* (Hoffmann képe.) Kis Jézus: Jegessy Lajos, vének: Dr. Földes Béla, Graszal József, Hesz Jenő, Lupu Félix, Szablóczky János, Talányi Ottó.

5. *A hegyi beszéd* (Hoffmann képe.) Jézus: Szirmay Károly, — Szablóczky Jánosné, Schwartz Albertné, Angel Loli és Magda, Ámon Mariska, Balázs Magda, Bálint Vilma, Bányay Margit, Berecz Baba, Frank Böske, Hofbauer Nusi, Königsdorfer Böske és Stefi, Kettner Elza, Lészay Duci, Máday Margit, Páskuj III, Rényi Józsa, Risztó Lujza, Schill Anna, Schweffer Ilona és Gizi, Schiller Éva, Sebestyén Verona, Szablóczky Magda, Székely Irma, Szentiványi Stefánia, Szirmay Elza, Strifler Gizi, Graszal József, Hesz Jenő, Solymosán Illés, Taraba Tivadar, Vaszi János.

6. *Mária Magdaléna* (Hoffmann) Jézus: Neidenbach Emil. — Wittauschek Lajosné, Angel Loli, Berecz Baba, Kaiser Ilus, dr. Földes Béla, Kiss Géza, Szablóczky János, Talányi Ottó, Taraba Tivadar.

7. *Jézus Jákob kutijánál* Lupu Félixné és Neidenbach Emil (Jézus. 8. *Bethaniában* (Hoffmann.) Jézus: Ifj. dr. Lócs Rezső, bethaniái Mária: Szalay Alice, szerelmes Márta: ifj. dr. Lócs Rezsőné — Baross Katinka.

9. *Jézus meggyógyítja a vakon született ifjút* (Coracci) Jézus: Fischer Aladár, Ámon Mariska, Bányay Margit, Bálint Vilma, Berecz Baba, Balázs Magda, Beregszászy Ilonka és Mancsi, Háry Etelka, Hefis Magda, Königsdorfer Böske és Stefi, Páskuj III, Sebestyén Verona, Schiller Éva, Schill Anna, Székely Irma, Szirmay Elza, Schweffer Gizi.

10. *Jézus a kisdedek között*. (Hoffmann) Jézus: Neidenbach Emil, karjában kistia Neidenbach Ákoska. Asszonyok és lányok: Bauer Gyuláné, dr. Földes Béláné, Neidenbach Emilné, Szablóczky Jánosné, Angel Loli, Hefis Magdi, Kaiser Ilus. Kisdedek: Bauer Baba, Sanyika és Magda, Beregszászy Ferike, Brecska Erzs, Gaál Edith, Földes Pipi, Hoffmann Ilona, Kleity Aranka, Lészay Duci, Medveczky Sanyi, Margitka és Lacika, Ruz Adél, Török Zoltán.

11. *Az utolsó vacsora* (Leonardo da Vinci) Jézus: Blaskovits Géza, apostolok: Berczy Ilona, Dörner László, Faragó Gyula, Husovszky József, dr. Köpf Kálmán, Reinheimer Sándor, Réthy Jenő, Talányi Ottó, Török Árpád, Valerian László, Verbos Nándor, Vojtek Géza.

A képnél a színház primhedüse Bach I. S.: „Aria“ hegedűszólóját játszotta. 12. *Az oliai hegyen*. (Matthausen.) Jézus: Szirmay Ká-

roly, angyal: Gutzjahr Erzsébet, apostolok: Lupu Félix, Réthy Jenő és Török Árpád. 13. *Krisztus Pilátus előtt*. (Munkácsy Mihály.) Jézus: Fischer Aladár, Pilátus: Neidenbach Emil, Kajafás: Szablóczky János. Tömeg: Török Zoltáné, Balázs Magda, Bányay Margit, Beregszászy Ilonka és Mancsi, Berecz Baba, Hofbauer Nusi, Kettner Elza, Königstorfer Böske és Stefi, Sebestyén Verona, Schill Anna, Schiller Éva, Székely Irma, Szirmay Elza, dr. Földes Béla, br. Haán Ödön, Hesz Jenő, Husovszky József, Kiss Géza, Kádas Imre, ifj. dr. Lócs Rezső, Lupu Félix, Medveczky Sándor, Solymosán Illés, Taraba Tivadar, Valerian László, Vaszi János.

14. *Kereszt ut* (Hoffmann) Mater dolorosa: Laczay Endréné. Jézus: Szirmay Károly. — ifj. dr. Lócs Rezsőné, Lupu Félixné, Szablóczky Jánosné, Angel Magda, Balázs Magda, Baross Katinka, Berecz Baba, Kaiser Ilus, Máday Margit, Martzy Hajnalka, Rényi Józsa, Schill Anna, Steiner Lórika, Szablóczky Magda, Graszal József, br. Haán Ödön, Kiss Géza, Lupu Félix, Szablóczky János.

15. *Gölgötha* (Munkácsy Mihály) Jézus: Lupu Félix, Mária Magdolna: ögróf Pallavicini Alfrédné. — Ifj. dr. Lócs Rezsőné, Lupu Félixné, Schill Magda, dr. Földes Béla, Schweffer Ilona, Graszal József, Hesz Jenő, br. Haán Ödön, dr. Köpf Kálmán, Kádas Imre, Kiss Géza, dr. Lupu György ifj. dr. Lócs Rezső, Réthy Jenő, Szablóczky János, Solymosán Illés, Taraba Tivadar, Vaszi János, Török Árpád.

16. *Veronika kendője*. (Jansen) Veronika: Hargittay Bertalanné, gyászoló anya Vigyázó Lászlóné. — Wittauschek Lajosné, Berczy Ilonka, Schill Magda, Steiner Lórika és Solymosán Illés.

17. *Jézus sirjánál* (Feszty Árpád) Dr. Földes Béláné, Neidenbach Emilné, ögróf Pallavicini Albertné, Zsák Jenőné, Martzy Hajnalka. 18. *Feltámadás* (Bongiorno). E képben *Prohászka Elvira* elszavalta *Mindszenty Gedeon*: *Feltámadás* című költeményét. A múlt század közepén írt vers annyira frissen hangzott, mintha mai költő írta volna és *Prohászka Elvira* közvetlen és tökéletes előadóművészete nagy hatást szerzett a költeménynek. Többi személyesítő: Hargittay Bertalanné, ögróf Pallavicini Alfrédné, Schill Magda és Steiner Lórika. 19. *Christus vinét*. Nagy hatása monumentális kép, a melyen részt vetnek az összes képek személyesítői.

Az egyes képek között a templomi énekkar és a „Szent Antal“ ifjusági énekkar tagjai énekeltek különböző egyházi dalokat. A templomi énekkar vezetője Trittinger Dolf fiatal, temperamentumos és kitűnően felgyelmezni tudó karmester. Lendületesen és lélekkel dirigált, a karmesteri pálcát tökéletes biztonsággal kezeli. A betanításban segítségére volt Fischer Ernő zongoraművész, aki a zenekarban az orgona mellett ült és a hangszernek biztos kezű ura volt. A templomi énekkar tagjai: Boross Ivánné, Lengyel Imréné, dr. Lux Ubaldné, Szászné, Ámon Mariska, Bálint Vilma, Borbély Giza, Boross Anniko, Farsang Erzs, Höfler Gertrud, Kettner Elza, Némethy Irma, Schragner Margit, Schweffer Ilona, Daczi Béla, Decker Ödön, Géza Adorján, Gombos Zoltán, Hady László, Heggyessy, Hefis István, Kett-

ner Kálmán, Krausz F. Marossy, Remlein Antal és Winter Károly.

A Szent Antal ifjusági énekkar tagjait Kaletzky Vilma zenetanár tanította be és a zenekart dr. Buja Sándor zenetanár, az aradi városi színház karmestere vezényelte. Dr. Buja Sándor már számtalanszor bebizonyította, hogy elsőrangú zenész és az estélyen is dusan aratta a tapsokat. Az ifjusági énekkar tagjai: Almássy Anna, Bulik Anna és Piroška, Czirkó Szidi, Farkas Irén, Greil Franciska, Gyártás Baba, Ella és Sárka, Janicska Mici, Katona Vera, Kiss Maca, Mimi, Lengyel Anna, Mucsi Margit, Markó Mányi,

Mrekka Juci, Oberding Mária, Schraner Magda, Stoll Ilona, Sáska Etus, Schneider Olga, Szücs Bözsi, Wagner Erzs, Karácsonyi István, Somló Ödön, Czircher Géza.

Legvégül emlíjük fel Alföldy Pálnét, akinek művész éneke az estély külön csemegéje volt. Az ötödik kép előtt Max Regner: Marie Wiegeliéd; a harmadik részben pedig Marx: Marienlied című dalait énekelte. Behízelgően kellemes és halkony hangja csodálatos énekművészetét nagy hatással bizonyította. A zsfolt ház sikerében az estély valamennyi résztvevője kivette a részét. (6.)

Májusban megnyílik az aradi Jardin.

(A Baross-parki kioszk sorsa. — Bar. étterem és cukrászda lesz a helyén.)

Érdekes és mindenképpen nagy városi nivóju, előkelő stílusú szórakozó hellyel szaporodik májusra Arad városa. A terv, amely a Baross-parki kioszk újjászülését teszi lehetővé, egész terjedelmében alkalmas arra, hogy új vérkeringést és igazi szeszhangulatot vigyen bele Arad tavaszi és nyári életébe. Arról van szó, hogy a Fehér Kereszt étterem tulajdonosai öt évre bérbevétele az aradi kocsolyaegylettől a Baross parki kioszk helyiségét, s ezen a területen már áprilisban megkezdik az átalakító munkákat és az újjászervezést, olyan nagyvárosi ízléssel és eleganciával, amely Arad legelső nyári szórakozóhelyévé emeli majd az aradi Jardint.

Tulajdonképpen négy étteremment-t egyesít majd a Jardin. Dél-után cukrászda lesz, ahol sző-

énekes fog műszikálni és ahol a zenekar mellett nyilván valami külföldi énekes is fellép. Este vendéglővé alakul át a helyiség, ahol az egész országra kiterjedő népzenei-verseny zajlik le a nyáron. A legkitűnőbb cigányzenekarok felváltva vendégszerepelnek a Jardinban, amelynek harmadik és legérdekesebb szerepe lesz a bar. Ez este 11 órakor veszi kezdetét és az igazgatóság a modern európai nagyvárosok barjainak mintáira fogja berendezni. A negyedik variáció a *felső, tetőterasz*, ahol a kioszk lapos fedelén is — ahogy az olasz fürdőhelyeken látni — lesz éjszakai vacsorázó hely. Mindent összevetve: a május elsején megnyíló új aradi Jardin rövidesen a város és a környék legkedveltebb nyári helyiségének igé-
kezik.

EZ ARADI!

A falu jegyzője.

A falu jegyzője levelet írt. Nem közönséges levelet. Litografált körlevelet, huszonöt baris bélyeggel. Biztosan legalább ötezer ilyen levelet litografált Demeter Lajos, a falu jegyzője. (Beszél magyarul, románul, oroszul, németül és szerbül.) És körlevelében minden románul trodához, vagy vállalatához, az alábbiakat írja:

Tisztelt Cim! Tisztelettel felkérem kegyeskedjék értesíteni, hogy van-e jelenleg önöknél részre megfelelő alkalmazás üresedésben? ha van üresedés az alkalmazás minősége? törzsfizetés? fizetés pótlékok? (természetben járandóságok? pl. átköltözködési járulék, lakás, kert, föld, tüzelő és világító anyag stb.) s ha nincs természetbeni lakás az esetben nősvény részére kapható-e közelben megfelelő lakhelyiség. Vagyok bátor telemtényi, hogy képesített jegyző vagyok, 15 évi jegyzői irodai gyakorlattal, beszéllek, írok és olvasok románul, magyarul és németül (beszéltem továbbá a szerb és orosz nyelvei.) *Mehádia (jud. Caras-Severin), 1923. III. 20. Tisztelettel, Demeter Lajos.*

A főnti írásból, amit Demeter Lajos az Aradi Közlönynek is megküldött, két konkluzióm van. Az egyik, hogy a falu jegyzője öt nyelven beszél, 15 éves irodai gyakorlata van és ezzel szemben saját keserü kenyeréért körlevelez. A másik: Demeter nem ötletelen ember. Ha véletlenül apróhirdetést ad fel az erdélyi lapoknak, s ugy-

ajánlkozik, talán a sok között elkallódik az írása. Így, névre szóló meghívóval, talán hamarabb jut el láshoz.

Főleg akkor, ha a levelet egy újságíró kapja kézhez. (f. t.)

Mozi.

* *Mattvasovszky Ilona, Petrovich Szvetislav, Bolváry Géza és Latabár Árpád* alakítják a főszerepeit annak a nagyszerű magyar filmnek, amely szerdán kerül bemutatásra az Apolló-színházban. A tizenegyedik a címe annak a ragyogó fantáziával megcsinált amerikai történefnek, melynek nemcsak a főszereplői, de az írója és a rendezője is magyar ember. A tizenegyelik két részben kerül bemutatásra — az I. rész szerdán és csütörtökön, a II. rész pénteken és szombaton pedig az Apollóban — s az első rész. Az utca fia Sandy Jeffricsnek ((Petrovich), egy külvárosi apacsnak különös élettörténetét ábrázolja.

* Már csak szerdán látható az Urániában az a páratlanul izgalmas Carpentier között folyt le Amerikában a világbajnoki címért. A pompás élethűséggel felvett film először a nagyszabású előkészületet örökíti meg, amelyek a világ szenzációjának beillő match előtt történik meg. Előbb a hatalmas aréna építése jön, majd a két bajnok tréningje. A pompás sportkép még csak szerdán kerül színre az Urániában. A boxmatch-al egyidőben *Szerlem* bolondja néven érdekesen megkapó film kerül előadásra, amelynek vezetőszerepét Richter Paul játsza, az, aki Mabaseban Hull milliárdos szerepét alakította.

HIREK.

Az Aradi Közlöny t. hirdetőit

kérjük, hogy husvéti hirdetéseiket adják át mielőbb lapunk kiadóhivatalának, hogy azok minél jobb helyre kerülhessenek. Lapunk husvétli számára hirdetések legkésőbb szombat délig veszünk fel.

— A bucaresti tüntetők. Bucarestből jelentik: A rendőrség tegnap este szigorú intézkedéseket tett az antiszemita mozgalom elfojtására. Az Eforia-színházban egy husz tagból álló diákcsoport záptojásokat dobott a színészekre, mire a zavargókat kivezették és közülük négyet letartóztattak. A szombat este letartóztatott tizenkilenc diák ügyében az ügyészség a további fogvatartást indítványozta és a vádtanács az ügyben ma dönt. (Rador.)

— A magyar követ utazása. Bucarestből jelentik: Bárány Zichy-Rubidó magyar követ hivatalos ügyekben Budapestre utazott. Távollétében Hóry János ügyvivő fogja helyettesíteni.

— Nyugdíjasok ügye. Az aradi pénzügyigazgatóság nyugdíjigazgatósága közli, hogy márc. 29-én a civil (polgári) nyugdíjasoknak a 460. sor számig kell jelentkezniük új nyugdíj-könyvecskéik átvétele végett.

— Képviselőkké választott magyar miniszterek. Komáromból jelentik: Hétfőn éjjel fejezték be a megüresedett mandátumra pályázókra a szavazást. Beniczky Ödön volt belügyminiszterrel szemben gróf Klebelsberg Kunó közoktatásügyi minisztert választották meg 64 szótöbbséggel. Baján a szavazatok összeszámolása Valkó Lajos kereskedelmi miniszter vezetésével zárult le, akivel Kiss György pártokivüli ellenzéki küzdött a mandátumért.

— Koszorúmegváltás. A Lomási Erdőipar Részvénytársaság jogtanácsosa feleségének, dr. Grünfeld Edénének elhalálása alkalmából a Rómán Jótékony Nőegyletnek, a Katholikus Jótékony Nőegyletnek, a Református Jótékony Nőegyletnek és az Izraelita Jótékony Nőegyletnek 1000—1000 leit, összesen 4000 leit adományozott koszorúmegváltás címen.

— A német kancellár beteg. Berlinből táviratozzák: Cuno birodalmi kancellár ma mellhártyagyulladásban megbetegedett és néhány napig nem hagyhatja el az ágyát. A kancellár azonban ennek dacára tovább intézi a kormány ügyeit betegszobájában.

— Tíz órai késés karamból miatt. Clujról (Kolozsvárról) jelentik: A tegnap esti bucaresti gyorsvonat tíz órai késéssel csak délelőtt érkezett meg. A késésnek karamból volt az oka, amely a pályavetést is megromlaltta. A karambólról részletek nem érkeztek. (Rador.)

— Az első francia ítélet német lap olvasása miatt. Dortmundból jelentik: A castropi törvényszék hat hónapig fogházra és eg millió márka pénzbüntetésre ítélte egy német városi hivatalnokot azért, mert egy olyan berlini újságot olvasott, amely ki van tiltva a franciák által megszállott területen. Ez az első eset, hogy valakit Degoutte parancsnokló tábornok rendelete alapján ezért elítélték.

— Családi öröm a szerb királyi házban. Belgrádi jelentés szerint a szerb királyi családban örvendetes családi eseményt várnak. Mariora királyné anyjával néhány hétre Raguzába megy. (Rador.)

— Három ajánlat a Maros-parti mozira. A Maros-parton felépítendő nyári mozira benyújtott pályázatokat ma bontotta fel a városi gazdasági szék. Összesen három ajánlat érkezett, azonban az ajánlatok pontos és körültekintő tanulmányozást igényelnek és így még nem történhetett megállapítás abban az irányban, hogy melyik ajánlat a legelőnyösebb a város szempontjából. Egy e célra kinevezett bizottság tanulmányozza az ajánlatokat és a holnap tartandó ülésén határozni fog, hogy melyik ajánlatot terjeszti be a tanácshoz elfogadás végett.

— Megérkezett a tisztviselők olcsó cukorja. A városi közlemezési hivatal megbizottja a városi tisztviselők részére a botfalui cukorgyárból kiutalt egy vagon cukorral ma érkezett meg Aradra. A cukor beszállítását már a mai napon meg is kezdték, holnap dr. Antal János, a közlemezési hivatal igazgatója megbeszélést folytat Georgescu János vezérrelügyelő, prefektussal s ez alkalommal állapítják meg a cukor árát, melynek kiosztását még a husvétünnep előtt megkezdik.

— Halálozások. Busák József, gróf Almássy Dénes gyulavári uradalmának volt intézője március 26-án 72 éves korában rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt nagyszámu, előkelő rokonság gyászolja. A temetés e hó 28-án délután fél 4 órakor lesz a Str. Corogariu 9. (Vécsey-utca 5.) számú házból.

Özv. Reicher Kálmán szül. kisjéseni Paulovits Mária, néhai Reicher Kálmán városi számvevő hitvese március 27-én 76 éves korában meghalt. A temetés március 29-én lesz a Str. Ciontea 9. (Pölteberg Ernő-utca 4.) számú házból.

Stern Gyula festőművész 26-án meghalt. Temetése 28-án d. u. 5 órakor lesz Str. Metianu (Forray-utca) 2. számú gyászaházból.

— Nagy vasuti szerencsétlenség. Budapestről táviratozzák: Kocsola és Újdombóvár között a vasuti építmény korhadt talpfái miatt nagy vasuti szerencsétlenség történt. A kanyarodó vonat a szétnyomott sínekről kisiklott és a hét méter magas töltésről lezuhant. Győre István 56 éves budapesti villamosellenőr meghalt, hárman súlyosan, négyen pedig könnyebben sebesültek meg.

— Kiköltötték egy ház lakóit. Ma délelőtt jelentették a városi mérnöki hivatalnak, hogy a Pescarilor (Tököllyi Imre)-utcán egy ház bedőléssel fenyeget. A város építészeti bizottsága azonnal kiment a helyszínre. Mikorára a bizottság megérkezett, a ház kéménye már ledőlt. Szerencsére a járókelők idejekorán elmenekültek és így nem történt baleset. A bizottság megállapította, hogy a ház teljesen össze van repedve és minden percben bedőlhet. Azonnal intézkedés történt a ház lakóinak sürgős kiköltöztetése iránt. A városi mérnöki hivatal utasította a háztulajdonost, hogy a házat bontassa le és építtessen új házat a helyére. A kiköltöztetett lakók a városi szűkeglakások felépítéséig ideiglenesen rokonaiknál helyezkedtek el.

— Hamvas bőre hogy legyen. Kaiser Borax-ot vegyen.

Végleg megszűnik a repatriálás

(Három hónapon belül távoznok kell az optalóknak.)

Tegnaphoz pontosan három hónapra zárta le a repatriálások terméke. Ettől az időponttól kezdve senki sem lehet át többé az állam határát repatriálási úton. Junius huszonhatodikán tudni nincsen többé repatriálás, aki tehát addig nem repatriáltatja magát, azontul már nem repatriálhat. Ezzel a nappal érvényüket veszítik a magyar menekültügyi hivatal beköltözési engedélyei is, tehát ilyen engedély birtokában sem lehet repatriálni Junius huszonhatodika után. Ez a dátum határidő azok számára, akik a magyar állampolgárságot optáltak, s ezeknek eddig a napig feltétlenül el kell hagyniuk Románia területét. Az aradi repatriáló hivatal főnökének közlése szerint a hivatal még Junius 16-ig fogad el repatriálás iránti kérvényeket. Aki ezt a határidőt betartani elmulaszt

ja, attól már nem fogad el a hivatal kérvényt. *Vatiamu Aurel* a hivatal főnöke figyelmezteti mind azokat, akik állatokat, gépeket vagy gépkatrészeket akarnak magukkal elvinni repatriálásuk alkalmával, hogy idejében nyújtsák be kérvényüket a hivatal utján a pénzügyminisztérium vámügyi osztályához. Ha valaki nem kérvényezné ezt idejében, akkor állatot, gépet vagy gépkatrészt nemcsak hogy vámmentesen nem vihet ki magával repatriáló vagonjaiban az országból, hanem még abban az esetben sem viheti ki, ha a vámilletéket megfizetné. De ha a kérvényezés idejében megtörtént és így az engedélyt is megkapta az illető a kivitelre, akkor ezeknek a kivitele is vámmentes, miert a repatriáló többi ingóságának.

— Kétmillió korona egy Vörösmarty-kéziratért. Budapestről jelentik: Pfiégler Imre dr. miskolci orvos Vörösmarty Mihály egy ismeretlen versének a kéziratára talált, melyet kétmillió koronaért adott el.

— Az Aradi Torna-Egyesület csütörtökön este fél 9 órakor a Fehér Kereszt gyémánttermében választmányi ülést tart.

— Elveszett 26-án este 7—8 óra között a Matzky-cukrászdától a Str. Baritiu (Rákóczi-utcaig) egy aranylánc karkötő. A becsületes megtaláló illó jutalomban részesül. Str. Baritiu (Rákóczi-u.) 1. alatt.

— Bagdadot előntötte az árvíz. Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: A Tigris folyó az idén rendkívüli módon megáradt és ma előntötte Bagdad városát. Az áradás elsöpörte azt a hajóhidat is, amelyet az angolok még a háború előtt építettek.

Olcsó hus.

(Megegyezés a város és a mészárosok között.)

Dr. Angel István polgármester ma délelőtt magához kérte Arad város mészárosainak megbizottait, akiknek tudomására adta, hogy a római katolikus és görög keleti husvétünnepekre a város olcsó marhafüst szándékozik a közönség rendelkezésére bocsájtani. A kvótamarhákból még olyan mennyiség áll a város rendelkezésére, hogy két hétig olcsó hússal láthatják el a közönséget. A mészárosok és a város vezetősége között megegyezés jött létre, a melynek alapján március 31-től április 13-ig a következő aradi, ségai és gáji mészárosok fogják a kilenc, tizenegy és tizenhárom leles marhafüst a közönség részére kimérni: Koch Mór Avram Jancu (Szabadság-tér) 12, Dema Gusztáv St. Metianu (Forrai-u.) 20, Tetyik János Crisan (Karlina u.) 13, Lucai János Calea Bihorului (Nagyvárad-ut) 2., Fehérváry Mihály Str. Constantin Brancovici (Séga), Kajp Ferenc Strada Capitan Ignat (Kapa-utca) 45., Guthier Rezső Cogaliceanu (Mikes Kelemen-utca 42.), Merksommer Gyula Bisericiu (Templom-utca) (Gáj), és Kovács József Alex. Cavra (Csernovics Péter-utca) 13.

Doorni idillek.

(Az excsászár anyagi zavarban.)

Amerikai újságírók gyakran megfordulnak Doornban és hol Vilmos császárt, hol meg a feleségét szokták meginterjúvolni. Az United Press tudósítója ezuttal a császárnénál kíváncsiskodott, aki azzal az újsággal kedveskedett neki, hogy március végén nyolc hétre hazautazik Sziléziába. Nehézére esik ugyan, hogy egyedül hagyja a császárt, de talákozni akar két idősebb fiával, aki Németországban nevelkedik. A császár apa gyöngédséggel viseltetik mostoha gyermekei iránt, akik vonzódással és bizalommal viszonzják Vilmos szeretetét. Ha a nagy fiúk Doornban időznek, akkor segítségére vannak a császárnak a favágásban és a fűrészelésben, amiféle még mindig nagyon kedvel, mert ebben látja annak a sportnak helyettesítőjét, amelyet most nem gyakorolhat.

Nagy érdeklődéssel viseltetik a császár a kultúrélet mind a maga iránt. Mostanában különösen assziriológiával foglalkozik és kiegészítésként a munkáját, melyet egy német archeológussal a görög régiségekről írt. Nagyban foglalkoztatják a teológiát és meteorológiát tanulmányai is, a mellett természetesen a legnagyobb figyelemmel köveft a politika eseményeit. Elolvás mindent, amit személyéről és politikájáról irnak; természetesen azt is, ami kedvezőtlen reá nézve.

Panaszkodott a császárné a sok koldulató levél miatt, amely Németországból szinte nap-nap után érkezik Doornba. A levélírók tíz vagy husz hollandi forintot szoktak kérni és nem tudják, hogy husz forint a császári családnak is nagy összeget jelent.

Az újságíró szóhalozta, hogy tudomása szerint a császárné a Grünberger Tagblatt főrésvényese, így tehát bizonyára érdeklődik az újságírás iránt is. A császárné azt válaszolta, hogy na-

gyon is érdeklődik. A lapban mindig a politikai és társadalmi ellentétek kiegyenlítése mellett foglal állást, még pedig — mint gondolja — nem egészen eredménytelenül. Később a hírlapíró a császári udvari marsalljával is beszélt, aki elmondotta, hogy Doornba nagyon kell takarékoskodni, különösen adig, míg a császár és a német állam között támadt anyagi differenciák mincsenek elintéződve. Doornban nagyon egyszerűen étkeznek. Ha vendégek hivatalosak, akkor is csak levesből, egy húsételből és

sajtból áll az ebéd. Más napokon csak egytál étel és gyümölcs kerül az asztalra.

A tudósításban kétségkívül az a legérdekesebb, hogy az ex-császár is, mint annyi más halandó, pénzzavarban szenved. A német monarchisták abban bizakodtak, hogy a császár második felesége a maga millióival segít meggarantálni a császári koronát. Vilmos azonban mint ebből a tudósításból kitetszik, anyagilag „rossz partit játszott”, nem kapta meg a hozományt.

közönség kellőleg honorálta is a színház törekvését. A közönség óhajára a Szöktetés a szerályból csüförtök este is műsorra tűzte a színház és ez alkalommal ismét Rácz Imre operaénekes vendég szerepel.

* Mesék, színes képek elevenednek meg a városi színház szombat délutáni ifjúsági előadásán. Robinson Crusoe fantasztikus kalandjait mutatja be az aradi színtársulat színes, szép kiállításban. A darab a gyermek fantázia minden elképzelését felülmulja és a színház igazgatósága mindent elkövetett, hogy a Robinson minél jobb előadásban kerüljön színre. A szombat délutáni ifjúsági előadás a középiskolák és az elemi iskolák összes növendékei részvételével.

* A magyar színészparlament. Budapestről táviratozzák: Ma kezdődött meg az Országos Színészegyesület közgyűlése, amelyen huszonkilenc színtársulat képviselői jelentek meg.

Közgazdaság.

Párisban 100 lei 7.40 frank.

Aradi valutaárak. (Március 27.) Francia frank 14.—, svájci frank 39.50, szokol 6.10, lira 10.30, dinár 2, dollár 215, márka 0.0140, angol font 1000, osztrák korona 0.0032, magyar korona 0.0425. — Kifizetések: Budapest belső 24, külföldi 19, Bécs 328, Berlin 0.0110, London 1015, Zürich 40, Newyork 217, Prága 6.50, Belgrád 2.20, Milano 10.50, Páris 14.05.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Március 27.) Kifizetések: Páris 13.80, Berlin 0.0112, London 1006, Newyork 215, Milano 40.25, Bécs 0.003150, Prága 6.70, Budapest 0.0625. — Valuták: Napoleon 810, márka 0.0155, léva 1.20, török lira 1.25, angol font 1000, francia frank 13.75, svájci frank 41, lira 10, drachma 2.70, dinár 2, dollár 215, lengyel márka 0.0060, osztrák korona 0.0032, magyar korona 0.05, szokol 6.

Zürichi nyitás. (Március 27.) Berlin 0.026250, Newyork 541.50, London 2540, Páris 35.8250, Milano 26.55, Prága 16.10, Eudapest 0.1150, Belgrád 5.55, Varsó 0.0125, Bécs 0.0075, bélyegzett 0.0076.

Zürichi zárlat. (Március 27.) Berlin 0.00260, Amsterdam 213.50, Newyork 541.50, London 25.40, Páris 35.70, Milano 26.65, Prága 16.0750, Budapest 0.1150, Belgrád 5.55, Varsó 0.0125, Bécs 0.007550, bélyegzett 0.0076.

Budapesti Devizaközpont jegyzése. (Március 27.) Napoleon 16000, Amsterdam 1708—1768, Bucuresti 19—20, London 20320—20920, Berlin 0.20—22, Róma 212—222, Páris 286—296, Prága 129—135, Zürich 800—830, Bécs 0.06—6.30, Newyork 4330—4480, Varsó 0.10—11.20.

Budapesti tőzsdénváltás (Március 27.) Salgó 121—122000, Rima 19000, Kőszén 308000, Cukor 400000, Olaj 15250, Ganz-Danubius 2.300.000—2.250.000.

Budapesti tőzsdezárlat. (Március 27.) Magyar hitel 39500, Osztrák hitel 6650, Salgó 126000, Rima 18900, Déli vasút 17500, Államvasút 73250, Kohó 81000, Atlantika 15300, Ganz-Danubius 2.325.000, Kőszén 313000, Papír 6500, Slavonia 7300, Földhitelbank 134000, Viktoria 63000, Textil 5600, Kender 12500.

= Javulás a budapesti tőzsdén. Budapestről táviratozzák: A tőzsdén ma javulás állott be, a forgalom

Ellentét a birodalmi és porosz kormány között.

(Szervezkednek a bajor munkások. — Meghíusult puccs.)

Berlinből jelentik: A közvéleményt a Ruhr-kérdés mellett a legjobban izgatja a szabadságpárt feloszlata, amelynek programja azonos volt az olasz faszisták vagy más szélsőséges jobboldali pártok programjával. Apárt megszervezése erős volt, majdnem az egész Volkwehr mögötte állott, tehát nagy erőre támaszkodhatott. Severing birodalmi belügyminiszter kijelentette, hogy a jobboldali szervezetek katonai szervezeteinek lefegyverzését minden erejével végrehajtja és nem engedi meg a munkáscsapatok lefegyverzését sem. A valóságban azonban a munkáscsapatok lefegyverzése vígan folyik. Lehetséges, hogy a szabadságpárt ügye útközpontrá válik a porosz és a birodalmi kormányok között. A két kormány iránya eddig is majdnem teljesen ellentétes volt. A szociál-

demokraták és a kommunisták már összefogtak és Szászországban együttműködnek. A szabadságpárt parlamenti tagjai beadványt intéztek a birodalmi belügy miniszterhez, amelyben azt kéri, hogy minden eszközzel állítsa helyre és védje meg a szabadságpárti parlamenti képviselők alkotmányos jogait.

Bécsből táviratozzák: Berlini jelentés szerint Bajország munkáspártja negyven kerületben szervezte meg híveit zászlóaljokba. A kormány megcenzurázott levelekből értesült arról, hogy Hitler vasárnapra tervezte a puccsot. Müncheni jelentés szerint Nürnbergből, Augsburgból és Regensburgból hatalmas csapatok érkeztek Münchenbe és a város valóságos katonai tábor képét mutatta. Az az általános vélemény, hogy a puccsot az utolsó pillanatban akadályozta meg a kormány.

Mészáros Béla felléptével. Szerda: Faust A. bérlet. Andreescu román operaénekes felléptével.

* A „Hattyu” reprize — vendéggel. Az idei szezon harmadik Molnár Ferenc darabja kerül színre a jövő hónap elején, április negyedikén. Az „Egi és földi szerelem” bemutatója és a „Lilium” reprize után most műsorra tűzte az igazgatóság a „Hattyu”-t, Molnár Ferenc eme izlésben, finomságokban és írói meg látásokban gazdag színezésű színdarabját. A repriznek igen sok érdekes és friss aktualitása lesz. A darab rendezését Szendrey Mihály vállalta. A címszerepet Tompos Ella alakítja. Az előadásnak az ad még jelentőséget, hogy Mészáros Béla mint vendég játsza a tanár szerepét és Szendrey Mihály Jácintot alakítja, ami egyik parádés szerepe. A Hattyu reprizéből már szorgalmasan folynak a próbák.

* Egy régi színház sorsa. Clujról (Kolozsvárról) jelentik: A Farkasutcai régi színházat egy konzorcium akarja megvásárolni és mozi és hangversenyterem céljaira alakítani.

* Rosé vonósnégyes hangversenye március 29-én. Jegyek Blochnál.

* Szerdán este hozza színre az aradi társulat a néhány héttel ezelőtt új betanulással felelevenített Rip van Winklet, amelynek vezetés szerepét Halmos Mici és Ladiszlay József játsszák.

* Szenzációként hatott Aradon a múlt héten bemutatott Mozart-opera: a Szöktetés a szerályból. Hatalmas teljesítmény volt az aradi színházról Mozart legnagyobb operájának színrehozatala s az aradi

azonban lényegesen megcsappant és áru is ritkábban jelentkezett. A kevés keresletet mégis csak magas árfolyamon lehetett kielégíteni. A hangulat ma bizakodó volt. A spekuláció az ünnepek után a lendületes üzlet kifejlődését várja. A pénzpiac kínálat 8 százalékkal kezdődött és még így sem talált felvevőre.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
felet
Cenzurát:
IOAN NICHIN.

Irodalom, művészet

Dálnoky Nagy Lajos versel.

(Áprilisban jelenik meg a könyvplacon.)

Arad műpártoló és irodalmat élvező közönségének igazi tavaszt jelent majd az az áprilisban megjelenő verseskötet, amelynek szerzője a kitűnő Dálnoky Nagy Lajos, az ismert és ünnepelet aradi poéta. A kiváló költő gyűjteményes verseskötete „Tavas-Ősz” címmel jelenik meg. A poétal termelés legjava, az eredeti versek szépségesen csengő-bongó színei kerülnek ezúttal a nyomdába alá, de a művet tarkítani fogja egy-egy pompás műfordítás is, a miben Dálnoky Nagy Lajos igazi mester.

Kétségtelen siker kíséri majd ezt az irodalmi eseményt is és bizonyos, hogy a 132 oldalra terjedő kötetnek számos lelkes olvasója akad, hiszen Dálnoky Nagy neve eléggé arra, hogy megértő olvasótábor toborozdjék körülötte.

A mű ára előjegyzés esetén 35 lei, könyvárusoknál 40 lei lesz. Előjegyezni lehet a Kőlcsey Egyesület ellenőrnél, Drosnyák Jánosnál, Aradon, (Acsev-palota, főbejárat, II. emelet, 6. ajtó.)

* Héti műsor. Szerda: Rip van Winkle. C. bérlet. Csütörtök: Szöktetés a Szerályból. B. bérlet. Pénteken: Nincs előadás. Szombaton d. u.: Robinson Crusoe. Este: Nincs előadás. Vasárnap d. u.: Túl a Nagy krivánon. Huszár Károly felléptével. Este: Aranymadár. A. bérlet. Hétfő d. u.: Masa. Este: Svihákok. B. bérlet. Kedd: Hattyu. C. bérlet.

Özv. Altmann Edéné szül. Reicher Irma mint leánya, egy a saját, mint az alulírottak nevében is szomorodott szívvel tudatja, hogy a hön szeretett és felejthetetlen jó édes anyja, illetve nagyanya, anyós, testvér és rokon

Özv. Reicher Kálmáné

szül. kisjeszeni Paulovits Mária, f. évi március hó 27-én, d. e. fél 10 órakor, munkás életének 76-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajátos felvétele után, a Mindenható bölcs akaratához képest jobblétre szenderült.

A felejthetetlen drága halott földi maradványait folyó évi március hó 29-én, délután fél 3 órakor fogjuk a Strada Theodor Ciomtea 9. (Pöltenberg Ernő-n. 4. sz.) gyászházban a római kath. anyaszentegyház szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra elhelyezni.

Az engesztelő szent-mise áldozat a boldogult lelki üdvéért folyó évi április hó 28-án, délelőtt 10 órakor fog a főtisztelendő Minorita atyák szentegyházában az egék Urának bemutatni.

Pihenése csöndes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1923. március hó 27.
Özv. új. Reicher Károlyné szül. Berger Róza, menyec. Reicher Ernő, Reicher Endre, Altmann Ferenc, Altmann Béla, Altmann Kálmán, unokái. Altmann Ferencné szül. Gerich Irénke, unoka-menyec. kisjeszeni Paulovits István, kisjeszeni Paulovits Vilma, kisjeszeni Paulovits Amália, testvérel. 13557

A 14-İK

2 részben Petrovics Szeptiszláv, Mattyasovszky Ilona, Latabár Árpád a főszerepben. — 1. rész ma SZERDÁN és CSÜTÖRTÖKÖN

az Apolloban.

Dempsey—Carpentier.

Világ bajnoki boxmérkőzése. :: És A szerelem bolondjai dráma, ma szerdán utoljára az

Urániában.

Fátyol és muszlin harisnyák, Fildeces és Karsbaldi női keztyűk ériasi választékban raktárra ériestet

„ORIENT“ divatáruház, Bulv. Reg. Maria No. 18 (Salacz-utca) sarok. 1685

Orosz készülődés.

(Döntés a lengyelek javára.)

Londonból jelentik: Harrington angol parancsnokló tábornok bizik abban, hogy meg tudnak egyezni a zantantathalmak a törökökkel. Egy konstantinápolyi jelentés azt állítja, hogy az oroszok nem biznak a megegyezésben és ezért a török határ közelében három gyaloghadosztályt vontak össze.

Párisból táviratozzák: A nagy követelek tanácsa ma döntött a galiciai Javorina hovátartozása kérdésében. A legfelsőbb tanács Javorinát Lengyelországhoz csatolta, ami Varsóban nagy meglepetést keltett.

NYILTÉR.

„Joan Limbeck si Fiml“ Arad. Fabrica de costiuurii de metal si intreprindere de inmormantari. Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 22. Színház-épület.

Özv. Busák Józsefné szül. högyézi győri Torkos Ilona a saját, mint lánya Sarolta, ugyszintén az alulrottak nevében is mélyeség fájdalommal tudatja, hogy jőban-rosszban hűséges élettársa, a szerető legjobb édesapja, illetve nagypapa, após és rokon

Busák József,

gróf Almásy Dénes gyulavári uradalmának volt intézője.

1. évi március hó 26-án, esti ¼10 órakor, áldásos életének 72-ik, zavar talan boldog házasságának 38-ik évében, a halotti szentségek áhitatos felvétele és nemes békéltetéssel viselt rövid, de kínos szenvedés után, viszszaadta jószágos lelkét Teremtőjének.

Felejtethlen drága halottunk földi maradványait folyó évi március hó 28-án délután ¼4 órakor fogjuk a Strada Corogariu 9. (Vécsey-u. 5. sz.) gyászszobából, előzőleg a római katolikus anyaszentegyház szertartásai szerint eszközölt beosztelés után, a helybeli felső temetőben lévő családi sírhelyben ideiglenes nyugvóra elhelyezni.

Az engesztelő szent-mise áldozat a bo dogult lelki üdvéért folyó évi április hó 28-án, délelőt 9 órakor fog a főtisztelendő Minorita-Atyák szentegyházában, az egkek Urának bemutatni.

Aldás és béke lebegjen drága hamvai felett!

Arad, 1923. március hó 27.

Szathmáry Péter, veje. Szathmáry Ilonka, Szathmáry Lenke, Szathmáry Margit, unokái. Busák Béla, unokája. Özv. Mikolay Lajosné szül. högyézi és győri Torkos Vilma, Balogh Istváné szül. högyézi és győri Torkos Irma, högyézi és győri Özv. Torkos Lászlóné szül. Hódy Pirooska, högyézi és győri Torkos Kálmáné szül. Sulyok Ida, Özv. Busák Sándorné szül. Popovics Mária, sógornő. Högyézi és győri Torkos Kálmán, Balogh István, sógorai. 18557

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a legjobb apa, nagypapa, fivér, sógor, nagybácsi

Ditrichstein Bernát

nyugalmozott posta és táviráda főtiszt, az izraelita hitközség volt pénztárnoka példaszéri életének 76. évében hosszú, kínos szenvedés után folyó hó 26-án elhunyt. A drága halottat 28-án szerdán délután 3 órakor a gyászszobából Strada Caragiale (Csiky Gergely-utca) 10a. kísérik örök nyugalomba.

Dr. Déznai Viktor, fia. Dr. Déznai Viktorné szül. Illés Vilma, meny. Déznai Gizzi, Déznai Juoz, Déznai Anko, unokái. Ditrichstein Mór, Özv. Grünwald Kálmáné szül. Ditrichstein Johanna, testvérel. Ditrichstein Mórné szül. Werner Hermína, sógornője. Illés Albert sógora. Dr. Leitner Mihályné, Deutsch Mihályné, unokahugai. Dr. Leitner Mihály unokaöccse és nagy számu rokonság. 1684

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok kik felejtethetlen kis fiam

Titus Jonel

temetésén résztvettek, ravatalára koszorut, csokrot helyeztek, avagy résztvételük vagy egyéb uton kifejezést adva végtelen fájdalomukat enyhíteni igyekeztek ezuton is hálás köszönetüket fejezzük ki. 1679

Popa Constantin és neje.

Nagypéntekre friss hal

már csütörtök reggel kapható

Luttwák József cégnél

Erkezett: Pázsit fűmag kertek, parkok díszítésére, nemes Turkesztán és vér görögdiunye magok, korai vetni való vajborsó, carfiol, brannschweigii káposzta, lenmag, lóhere, lucerna, búkköny, remek édes nemes paprika legokosóbban 1644

Erdős Pál fűszerkereskedő cégnél.

Arad, Piata Avram Iancu 3. (Szabadság-tér).

705 70

Husvétii borait és szilvorumot ajánl

Krauszmán Sománé

Calea Banatului (Asztaos Sándor-u.) 8.

Tiz—tizenöt waggon

egészséges, etetésre alkalmas

takarmányrépa

eladó azonnali szállításra. Címeket kiadóhivatal továbbít. 1683

Industria Textile Aradana S. A. Aradi Textilpar Részvénytársaság.

Invitare

la subscriere de Actii!

Industria Textila Aradana S. A. din Arad, firma inregistrata a hotarat sporirea capitalului societar dela Lei 8.800.000, la Lei 27.150.000 si cu executarea acestuia a incredintat Directiunea.

Sporirea aceasta a capitalului s'a aprobat de Ministerul de Industrie si Comert.

Directiunea pe baza autorizatiunii obtinuta in adunarea generala a hotarat deocamdata numai emisiunea 31.200 buc. de actiuni in valoare nominala a Lei 250. Pentru subscrierea actiunilor emise de non resp. exercitarea dreptului de preemtiune asupra acestora, directiunea prin aceasta someaza pe onor. Actionari pe langa conditiunile si modalitatiile urmatoare:

1. a) Societatea ofere dreptul de preemtiune actionarilor vechi asupra acelor 37.200 buc. de actiuni in baza hotararii Generale, in asa mod, ca fie care actionari isi va putea exercita dreptul de preemtiune dupa cate o actie veche, pe care o posedea, la o actie noua.

b) Primirea alor 2000 buc. actii e asigurata prin conventiune separata.

2. Directiunea a stabilit cursul actiilor noua n Lei 250 adeca Douasutacincizeci Lei care suma a platibila odata cu subsemnata inpreuna cu 20 Lei pentru timbre si spese, dupa fiecare actie. Suma eventuala ramasa din acele 20 lei, se va adauga la fondul general de rezerva.

3. Termenul pentru subscrierea actiilor dureaza dela 29. Martie 1923. inclusive pana la 15. Aprilie 1923. in care restimp este a sa exercita dreptul de preemtiune resp. subscrierea actiilor. Pe langa prezentarea actiilor vechi, la Cassa de Pastrare a Judetului Arad, sau la Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. sucursala Arad si Paris, sau la Cassa de schimb Albert Blank & Co., Commanditgesellschaft Wien, pe cand acele vor fi provazute cu semnul, s'a exercitat dreptul de preemtiune 1923.

Tot in locurile aceste de subscrierii se vor face varsarile despre care se vor elibera certificate provizorica — avize de actii.

4. Posesorii actiilor noi resp. pana la emiterea acestora posesori certificatelor provizorici, vor exercita toate drepturile pe care le compete actionarilor in senzul legii si statutelor si se vor participa egal cu actionarii vechi din rezultatul anului de gestiune care se incepe la 1. Ianuarie 1923.

5. Acei actionari cari n-au exercitat dreptul lor de preemtiune in restimpul amintit in punctul 3) isi vor pierde dreptul de preemtiune si Directiunea e autorizata ca actiile nesubscrise, pe langa incasarea speselor si timbreilor de actii, a le valoriza — insa nu sub valoarea nominala — din mana libera, in favoarea Societatii.

Arad, la 27. Martie 1923.

Directiunea Industriei Textile Aradana S. A.

Részvényaláírási felhivás!

Az Aradi Textilpar R.-T. aradi bejegyzett cég 1923. évi január hó 6-án megtartott rendkívüli közgyűlésében a társasági részvénytőkének 8.800.000 Leiről, 27.150.000 Leire való felemelését határozta el és annak fogantatásával az igazgatóságot bizta meg.

Ezen tökefelemelést a kereskedelmi és iparügyi miniszterium engedélyezte.

Az igazgatóság a közgyűlés által nyert felhatalmazás alapján ezidőszent csupán 37.200 darab Lei 250 névértékű részvény kibocsátását határozta el. Ezen újonnan kibocsátandó részvények jegyzésére, illetve az azokra való elővételi jog gyakorlására az igazgatóság a t. részvényeseket a következő feltételek és módzatok mellett ezennel felhívja:

1. a) A régi részvényeseknek az elővételi jogot a társaság a fenti közgyűlési határozat alapján 35.200 darab részvényre felajánlja olyképen, hogy minden részvényes a birtokában lévő minden 1 (egy) régi részvény alapján 1 (egy) darab új részvényre gyakorolhatja elővételi jogát.

b) 2000 darab részvény átvétele külön megállapodás alapján biztosítva van

2. Az új részvények árfolyamát az igazgatóság Lei 250 (azaz Kettőszázötven leiben) állapította meg, mely összeg a jegyzés alkalmával részvénydarabonként Lei 20 (azaz Husz lei) részvénybéllyeggel és költséggel együtt és egyszerre fizetendő be. A 20 Leiből esetleg fenmaradó összeg az általános tartalékalaphoz fog csatoltni.

3. A részvényjegyzési határidő 1923. évi március hó 29. bezárólag 1923. évi április hó 15-ig terjed, mely határidő alatt az elővételi jog gyakorlásának, illetve a részvények jegyzésének az Aradmegyei Takarékpénztárnál Aradon, vagy a Banca Marmorosch, Blank & Co., aradi és párisi fiókjainál, vagy az Albert Blank & Co. Kommanditgesellschaft bécsi bankháznál kell a régi részvények bemutatása mellett megtörténnie, midőn is azok „Elővételi jog gyakoroltatott 1923.” jelzéssel lesznek ellátva.

Ugyanezen jegyzési helyeken történnek a befizetések, amelyekről ideiglenes elismervények — részvényutalványok — fognak kiállitni.

4. Az új részvények — és ezek kiadásáig az ideiglenes elismervények — birtokosai mindazokat a jogokat gyakorolják, melyek a részvényeseket a törvény és az alapszabályok értelmében megilletik és már az 1923. évi január 1-én kezdődő üzleti év eredményében a régi részvényesekkel egyenlően részesülnek.

5. Oly részvényesek, kik elővételi jogukat a 3. alatti zárhatáridő alatt nem gyakorolták, elővételi jogukat elvesztik és az igazgatóság fel van hatalmazva, hogy a nem jegyzett részvényeket a részvénybéllyeg és költség beszedése mellett a társaság javára szabad kézből, de nem névértéken alul értéksítse.

Arad, 1923. évi március hó 27-én.

Az Aradi Textilpar R.-T. igazgatósága.

6248

Jön! Conrad Veidt-tal Utazás a föld körül 80 nap alatt. Verne Gyula világ-hírű regénye az Urániában. Jön!

Frații Rosenczweig Testvérek, Bul. Reg. Ferdinand (Boros B.-tér) 11. Interurban telefon 718. Gépszijak, Grouponok és varrószijak gyári lerakata.

Husvétii illatszerek kicsinyben és nagyban ^{kap-} ^{hatók} **Vojtek & Weisz drogueriában, Aradon**

„MISSIR“-nél cipő-ujdonságok. Női antilop 295.— Lack 350.—

Apró hirdetések.

Házasság.

INTELLIGENS, szorgalmas román kereskedő nősülés céljából megismerkedne ügyes jómodu leánnyal, vagy özvegyvel. Komoly ajánlatokat „Tisztes-séges kereskedő” jellegre kiadóhivatalba kér. 1646

Alkalmazás.

JÓLFOZO szakácsnő jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cím a kiadóban. 4000

SOK évi gyakorlattal bíró, vincellér iskolát végzett, kis családú, szőlőkezelői állást keres. Címeket a kiadóhivatalba kér. 1573

KONYHAKERTÉSZ, ki a virágkertes-zethez is ért, alkalmazást talál Rauchenauer Nándornál, Sántánan. 1643

APRILIS 1-re egy jól főzni tudó tisztességes nő keresetik jó fizetéssel. Jelentkezni lehet Strada Coşbuc (Wesseleny-utca) 1. Striagi Józsefnél. 1662

KERESÉK vasbeton tervező irodám részére gyors és intelligens rajzoló vagy fiatal mérnököt. Boros Jenő mérnök, Bulv. Reg. Ferd. (József fűg-ut) 19. 1681

INTELLIGENS német kisasszony két gyermek mellé felvétetik. Reiser György, Str. Eminescu 1. 1678

ÜZLETSZOLGA családos azonnal felvétetik, lakást biztosítom. Szabó drogeria. 13087

ROMÁNUL TUDÓ irodakísasszony felvétetik dr. Weil ügyvédi irodájában Vadászkiúttal szemben. 1666

HIMZŐNŐK csakis elsőrendű munkások állandó munkát kaphatnak. Gratia fehérműgyár, Str. Moise Nicoara (Petőfi-utca) 8. 18087

ÜGYES fehérműv varróleányt keresek. Cím a kiadóban. 1600

NAGY ROMÁN biztosító Intézetnél állásban levő román, magyar, német levelező gyors- és gépiró április elsejére megfelelő állást keres. Címeket a kiadóhivatalba kérek „2500” jellegre. 13359

GÉPIRÁSBAN jártas IRODAI GYÁKORNOK szép kézírással azonnali belépésre keresetik. Cím a kiadóhivatalban. 13088

ARADI PÉNZINTÉZET keres megbízható, nős irodaszolgát. Cím a kiadóhivatalban. 13088

PERFECT szobaleány jó fizetéssel felvétetik. Kálmán, Piața Catedrali (Tököl-tér) 6. I. em. 6. 13088

Vétel és eladás.

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb árakon. Keresi Izsó könyvkereskedése, 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár. 13629

EBÉDLŐBERENDEZÉS füstölt túlgyból teljesen új, eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 13015

ELADÓ két szép divatos női fehér vászonruha. Megtekinthető Kiss Lajosnál, Calea Bihorului (Nagyvárad-ut) 9. I. emelet. 1647

ÉTKEZŐ PRIMA BURGONYA kilénként 3 Leiért, makró dughagyma, hegyemmag legolcsóbb árban kaphatók Fischernél, Piața Catedrali (Tököl-tér) 7. 1668

ÚJ GYERMEKKOCSIK eladók. Ugyan-olt gyermekkoosik javítását, festését, feldékszítést, gummlaszt vállalom. Strada Bolintineanu (Arany János-utca) 1. Fűrészgyár mögött. 1680

JUMPER horgoló és kötősejelmek, bluz-pamutok megérkeztek. Modern előnyomda. Erceart kézimunka üzlet, színház mögött. 1113

BURGONYA legelső rendű jutányosan kapható. Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 9., pincében, Gross Jenőnél. 1689

IZLÉSESE női kalapok legolcsóbban kaphatók Poosh női divat üzletében Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8., ahol át-alkítások szintén olcsón vállaltatnak. 13219

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben Irom Arnold Arad Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 20 sz. 10658

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szíriasműgyögeket egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11893

URISZOBA vadonatúj, elegáns, angol klub bõrgarnitúrával eladó. „Salon Artistique” (Fischer Eliz-palota.) 13576

A MAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgösen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyeget, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

Ingatlan.

MEGVÉTELRE keresünk magán- és bérházakat, szőlőket, birtokot sürgös átvételre. Előjegyzéseket díjtalanul eszközölünk. Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 13418

TEMESMEGYÉBEN tégla és cserépgyár hat katasztrális hold területtel eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 13015

SIRIAN (Világoson) 3 hold szőlő felszereléssel, 2 szobás lakással 70.000 leiért eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 13015

Üzletek.

A VÁROS KÖZPONTJÁBAN jóforgalmú kávéház sürgösen eladó. Cím a kiadóban. 1697

MAGÁNVALLALAT. Magányos urknék fényes existencia konkurrenciá nélkül álló üzlet havi 10.000 lei tisztá jövedelemmel, visszavonulás miatt kedvező áron eladó. Megbízott „Argus” Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 13418

Kirillófi.

EGY JÓL JÖVEDELMEZŐ üzlethez a plactéren társ keresetik. Cím a kiadóban. 1667

DIRECTE importált legfinomabb eredeti norvég, kevéssé halszagu Cod-liver-oil. Csukamájolaj dr. Földes Béla gyógyszer-tára Arad. 12831

Alkalmi ajándékok;

zsebórák, fall-, inga, irodai és ébresztő órák, ugyazintén ékszerék legjobb minőségben és a legolcsóbb árakon:

Csáky órák, ékszerés és vésnök-nél

a városházával szembeni épületben! Előszoba sejt órasműhely, vésnök-műterem. 13615
Arany, ezüst legmagasabb áron! 1697

Funkelstein József

őgnél 1549

Str. Moise Nicoara 1.
Arankamentes és nyors lucerna, valamint löheremag kapható.

Közjegyző,

aki egészségi okokból három-négy hónapra távozni kénytelen, keres románul is önállóan dolgozó

helyett.

Ajánlatokat fizetési igények megjelölésével „Közjegyző” címen Wallinger hirdetője továbbít. 13220

Aktatáska

fontos iratokkal (krokodílból)

elveszett.

Csak az iratokat hecsületes megtaláló adja le a

Központi szálló
portásánál. 18068

Telefon 512 **DELTA** Telefon 512

szállítási vállalat

Str. Eminescu 12
Deák Ferenc-utca

Hektől mindennemű szállítást vállal áruberaktározást sejt raktárában. Átvett teljesen megbízható kíséret és felelőség mellett áruszállítást

Arad - Timisoara - Oradea-Mara és onnan viszont, valamint más irányban is a legolcsóbb árban. Gyors és pontos lebonyolítás. 1682

Textilimport

Iuliu Weiszberger & Co.

TIMISOARA, Bul. Reg. Ferdinand Palatul Hilt

Külföldi textilgyárak vezárképviselője és bizományi raktára: Neumann, Rothmüller Textil A. G. Wien, M. B. Neumanns, Söhne Mech. Weberei, Färberei und Cottondruckfabriken Königinhof a/E und Hohenems, Otto & Emil Schlein Druckfabrik Königinhof a/E. 18752

Allandó nagy raktár! Gyári árak!

Csak nagykereskedőket szolgálunk ki.

Táviratcím: Textilimport Timisoara. Telefon 19-82

Brilliansárut, gyöngyöt, platinát, arany és ezüst árakat és hamis fogsorokat magas áron veszek: **Kun ékszerész, Arad.**

Utleveleket 55 leiért láttamozunk. Gyűjtőhelyek: **Fürst Jenő** pénzváltóüzlete, Bulv. Reg. Maria (Andrássy-tér) 20. és **Weiss Dávid** nagykereskedése Str. Mărășesti (Kossuth-utca.)